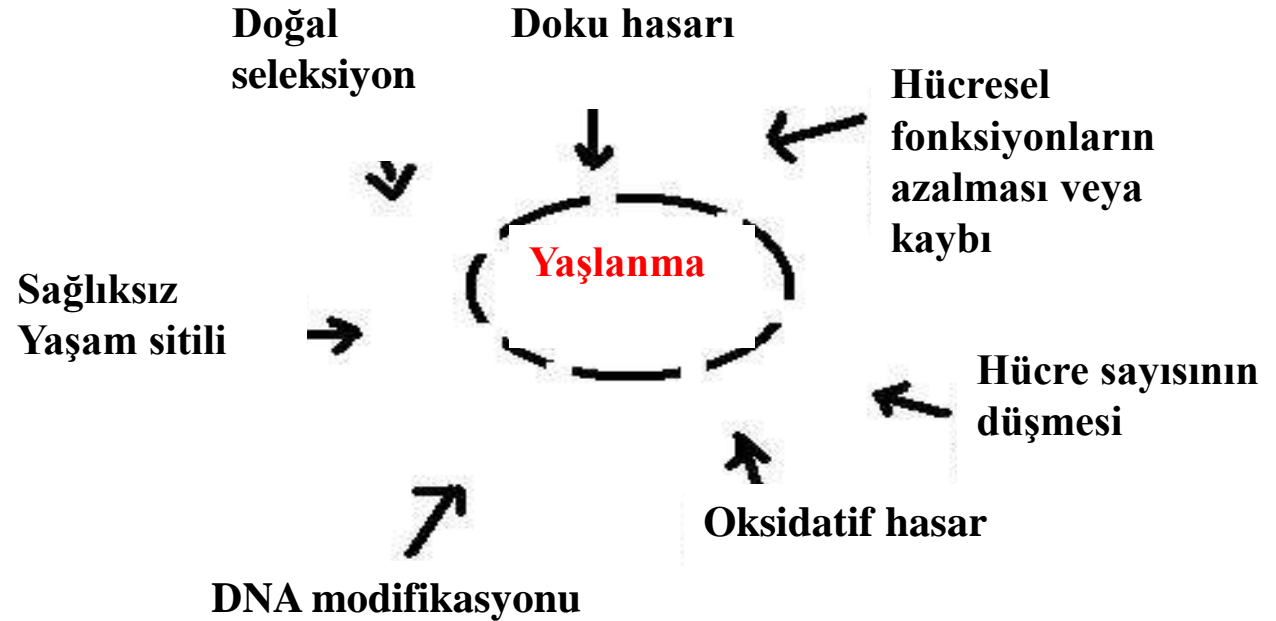

Yaşlanma ile ilişkili hastalıklar ve insülin ilişkisi

**Prof.Dr.Fulden Saraç
EÜTF Geriatri Bilim Dalı**

Yaşlanmak

- Strese uyum cevabında azalmaya yol açan ve yaşla ilişkili hastalıkların riskinin arttığı, fonksiyonlarda ilerleyici ve yaygın bir bozukluktur

WHO: 65 yař ve üzeri

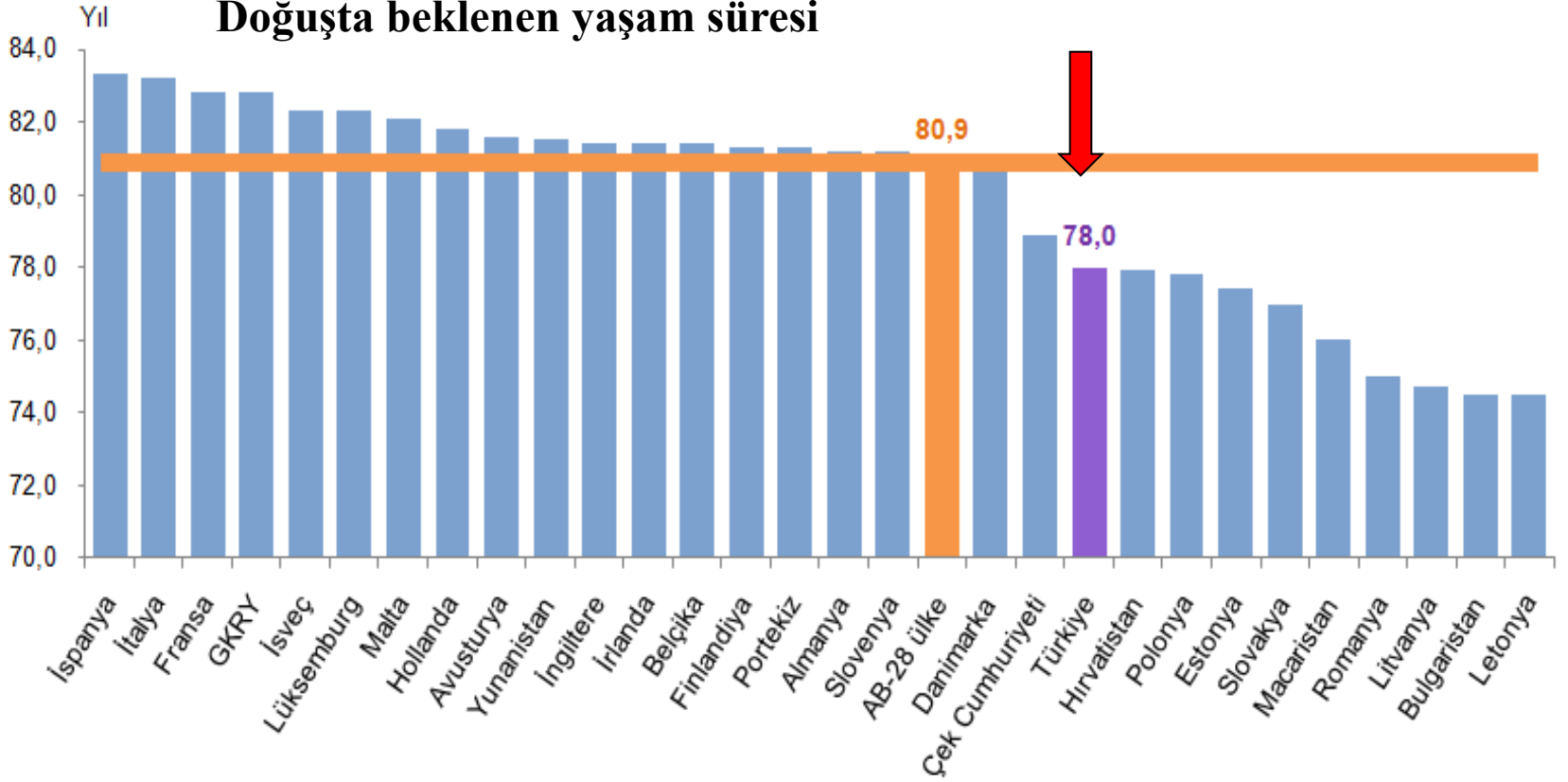
65-74 genç yaşlı

75-84 orta yaşlı

85 ↑ en yaşlı

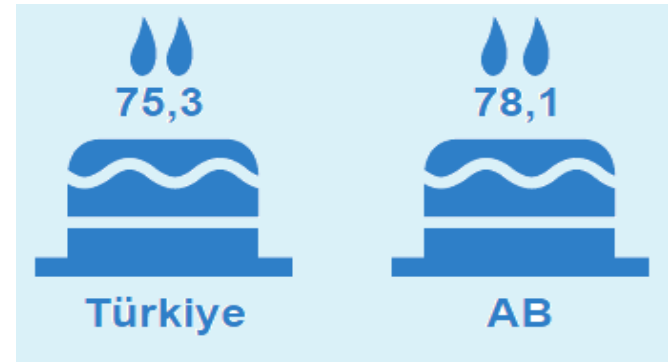

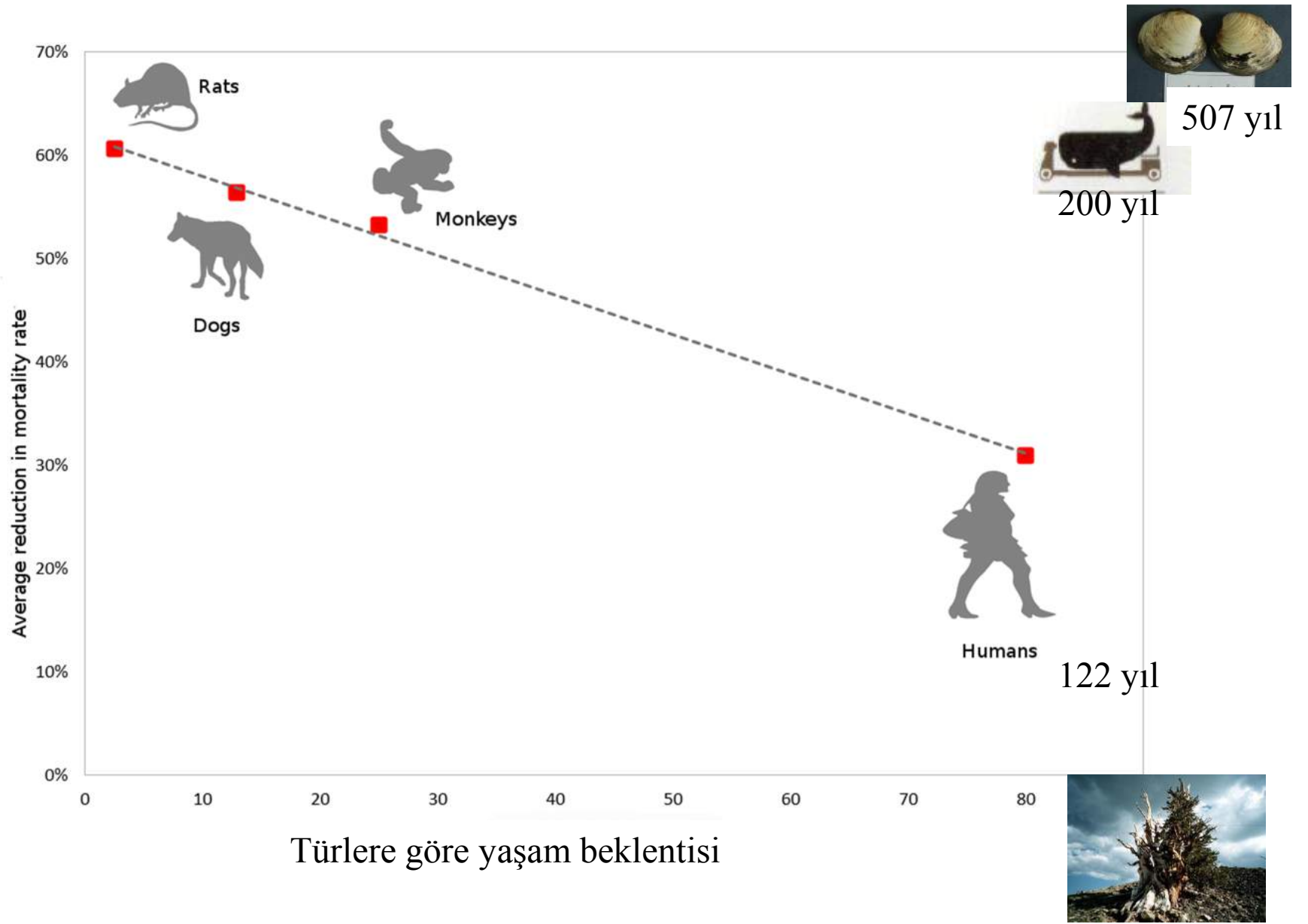
Doğuşta beklenen yaşam süresi

AB ülkeleri

AB ortalaması (28 ülke)

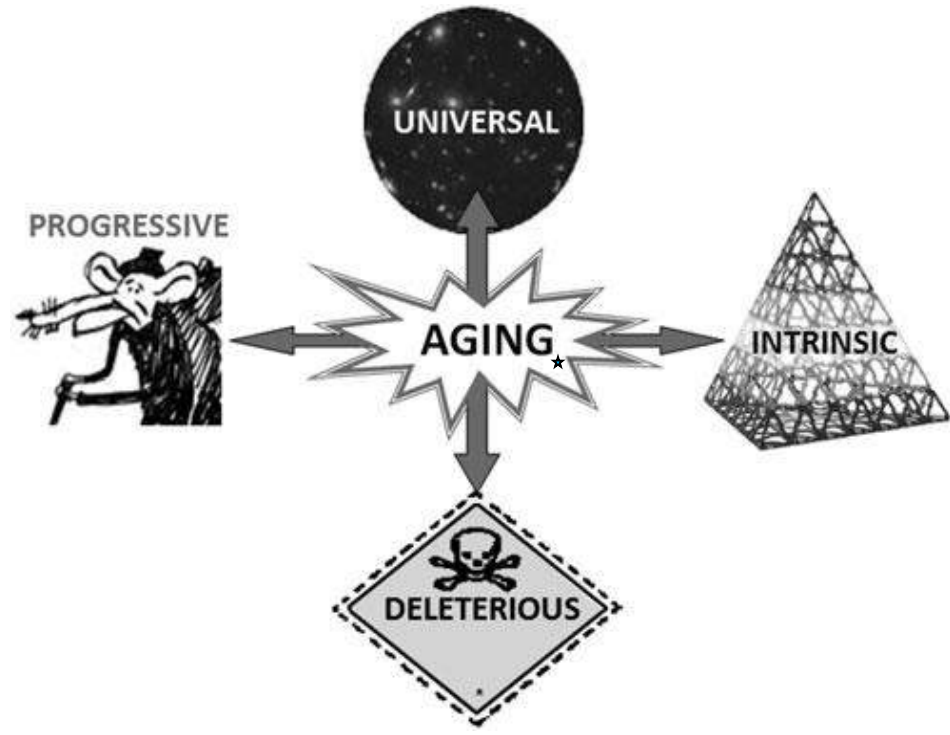

Nakagawa et al 2012

Pinus longaeva (Bristlecone pine) ~5000 years

Yaşlanma Teorileri

- Telomer hipotezi
- DNA hasarı
- Lipid peroksidasyonu
- Apoptozis
- Oksidatif stres ve mitokondrial hasar
- Protein sentez azalması
- Yaşlanmada glikozilasyon teorisi
- Fiziksel ve kimyasal yıkıcıların vucut hücrelerini yıpratması
- Büyüme hormonu eksikliği

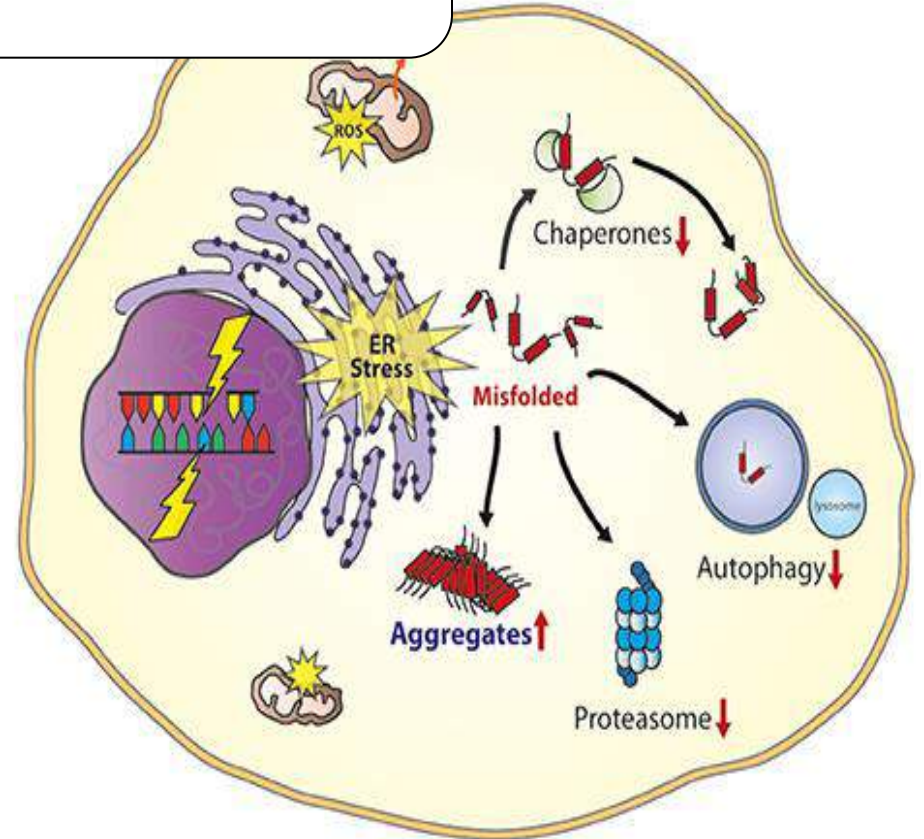
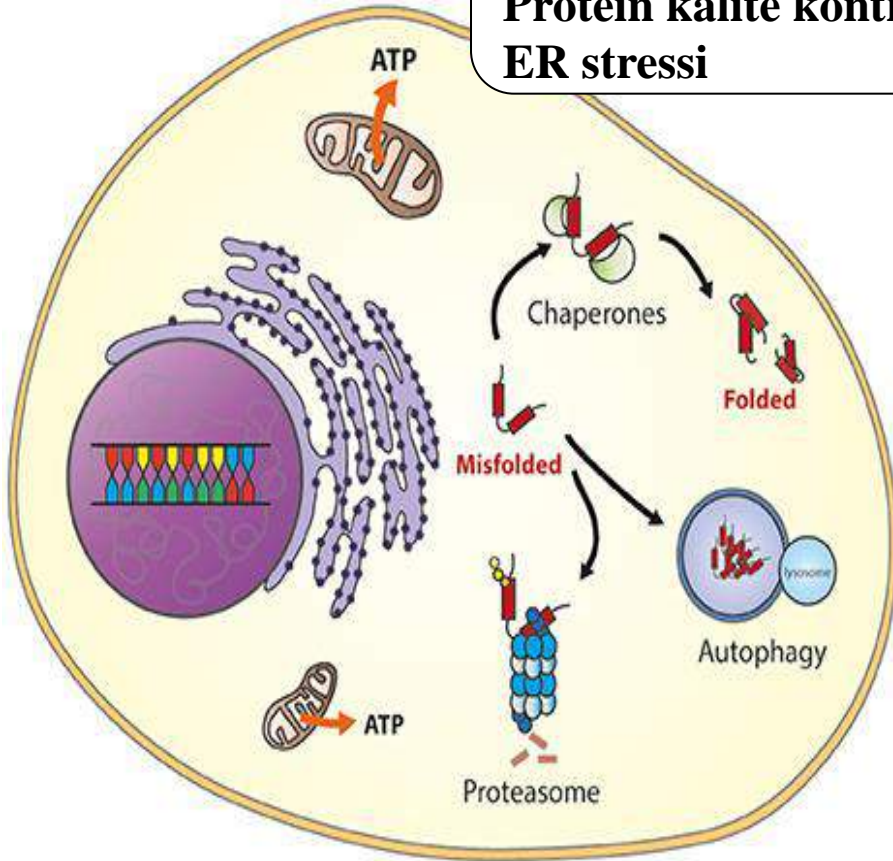

Genç

Yaşlı

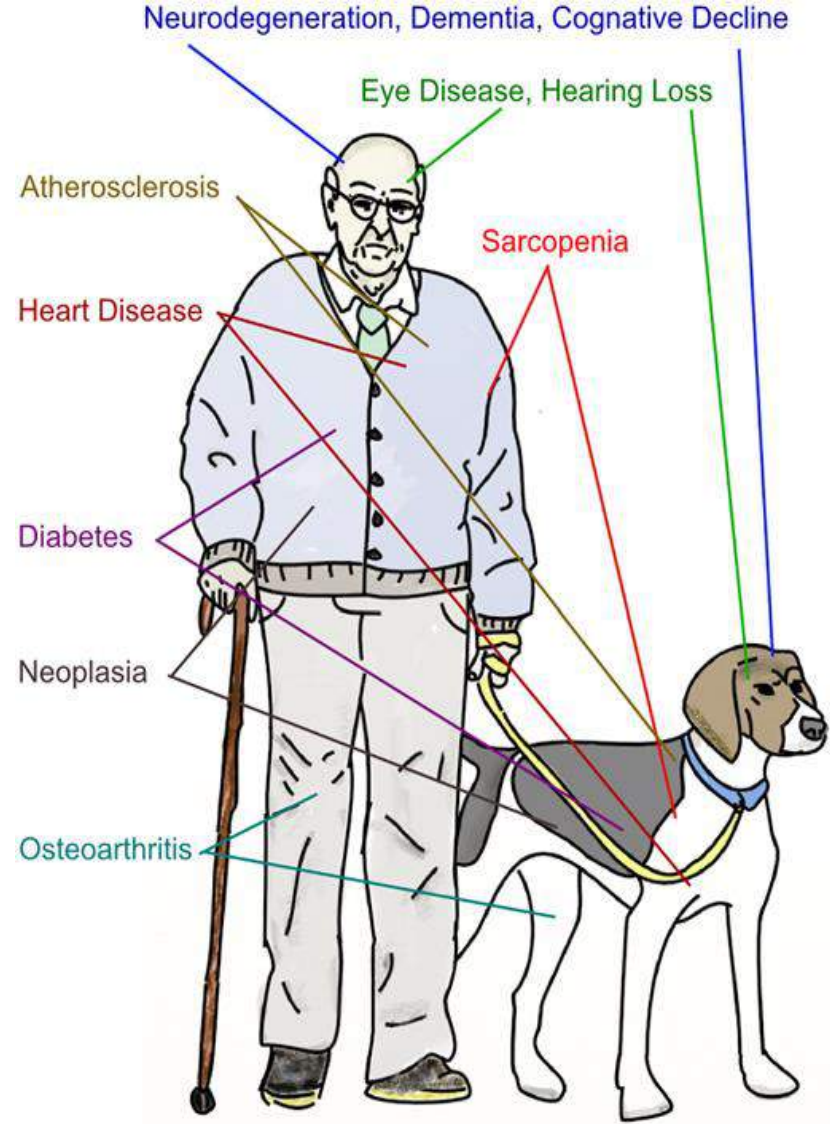

DNA hasarı
Mitokondriyal disfonksiyon
Protein kalite kontrol sistem disfonksiyonu
ER stressi

Yaşlanmayla ilişkili hastalıklar

- Kanser
- Kalp damar hastalığı
- Serebrovasküler hastalık
- Artrit
- Osteoporoz
- Nörodejeneratif hastalık (Alzheimer hastalığı)
- Tip 2 Diyabet

Rank	Cause of death	Male		Female		Higher mortality for
		Number	Total deaths (%)	Number	Total deaths (%)	
1	Heart disease	321,347	24.6	289,758	22.4	♂
2	Malignant neoplasms	307,559	23.5	277,322	21.5	♂
3	Chronic lower respiratory diseases	70,317	5.4	78,888	6.1	♀
4	Accidents (unintentional injuries)	81,916	6.3	48,641	3.8	♂
5	Cerebrovascular diseases	63,691	4.1	75,287	5.8	♀
6	Alzheimer's disease	25,836	2.0	58,931	4.6	♀
7	Diabetes mellitus	39,841	3.1	35,737	2.8	♂
8	Influenza and pneumonia	26,804	2.1	30,175	2.3	♀
9	Kidney diseases	23,493	1.8	23,619	1.8	=
10	Suicide	32,055	2.5	9,094	0.7	♂
11	Septicaemia	17,994	1.4	20,162	1.6	♀
12	Chronic liver disease and cirrhosis	23,709	1.8	12,718	1.0	♂
13	Essential hypertension-related diseases	12,963	1.0	17,807	1.4	♀
14	Parkinson's disease	15,088	1.2	10,108	0.8	♂
15	All other causes	253,421	19.4	302,707	23.5	♂

Mortalite nedenleri

Yaşlanma

↓ Fiziksel aktivite
↑ Adipozite Visseral yağ

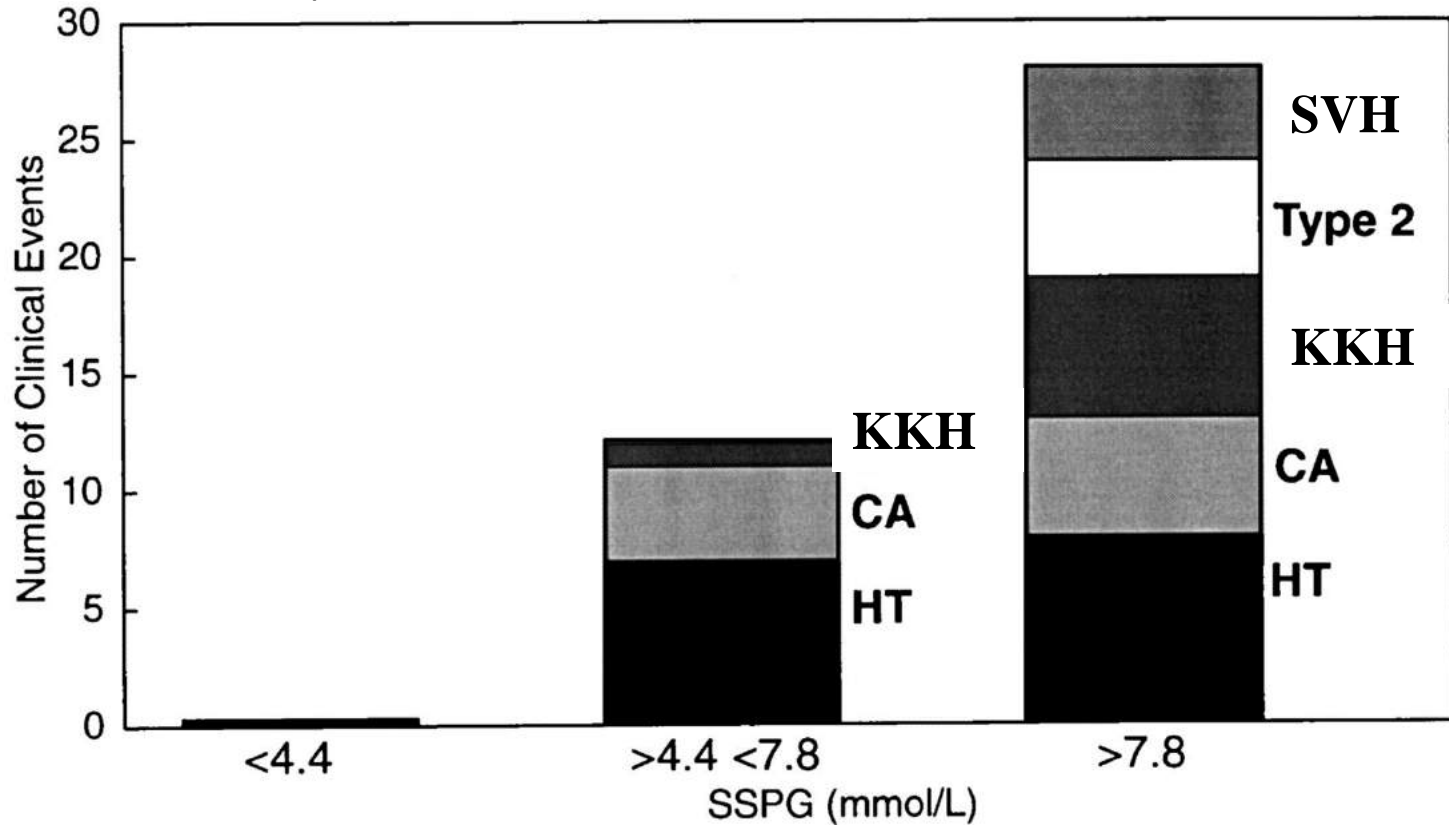
Düşük derecede
kronik
inflamasyon

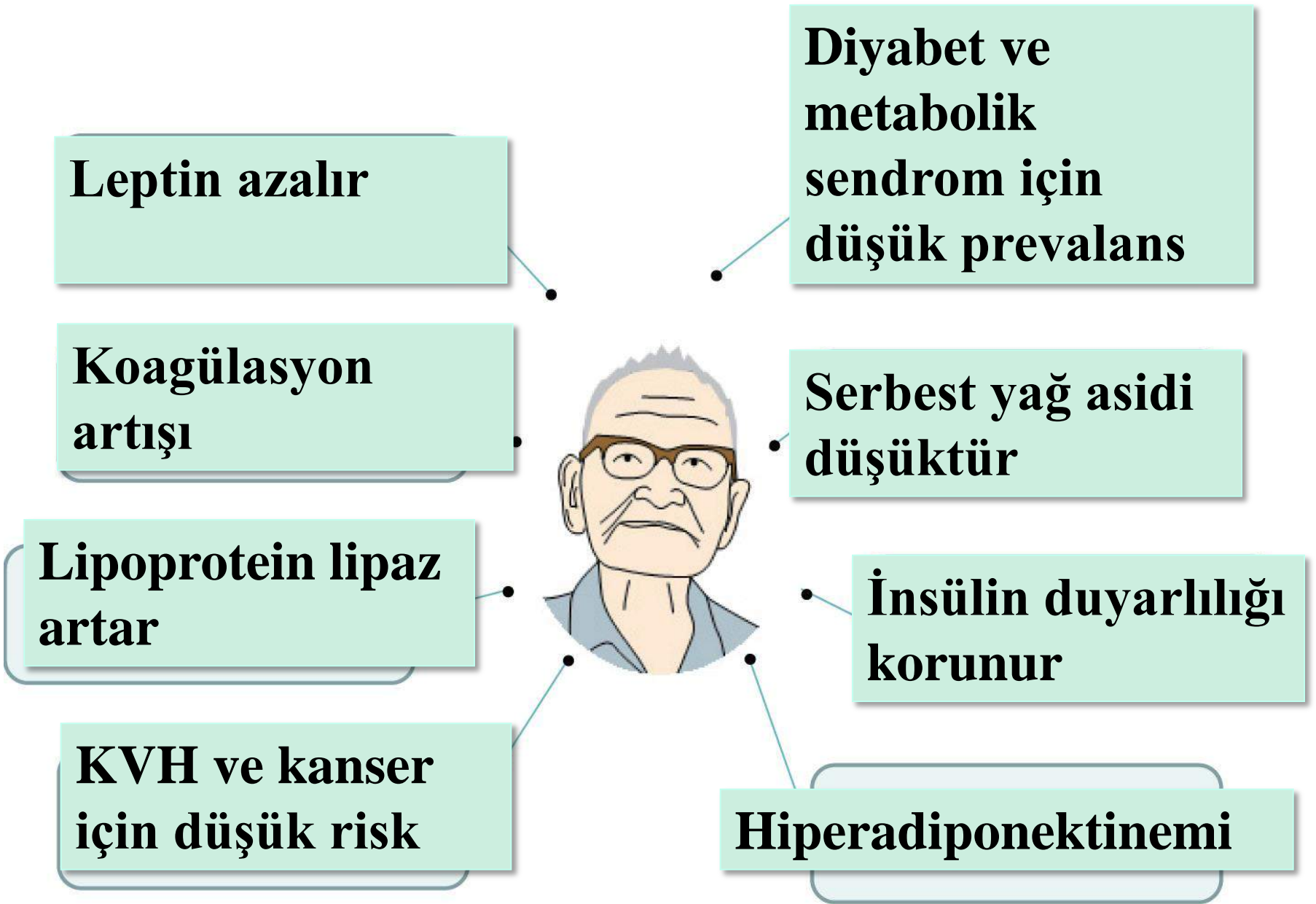

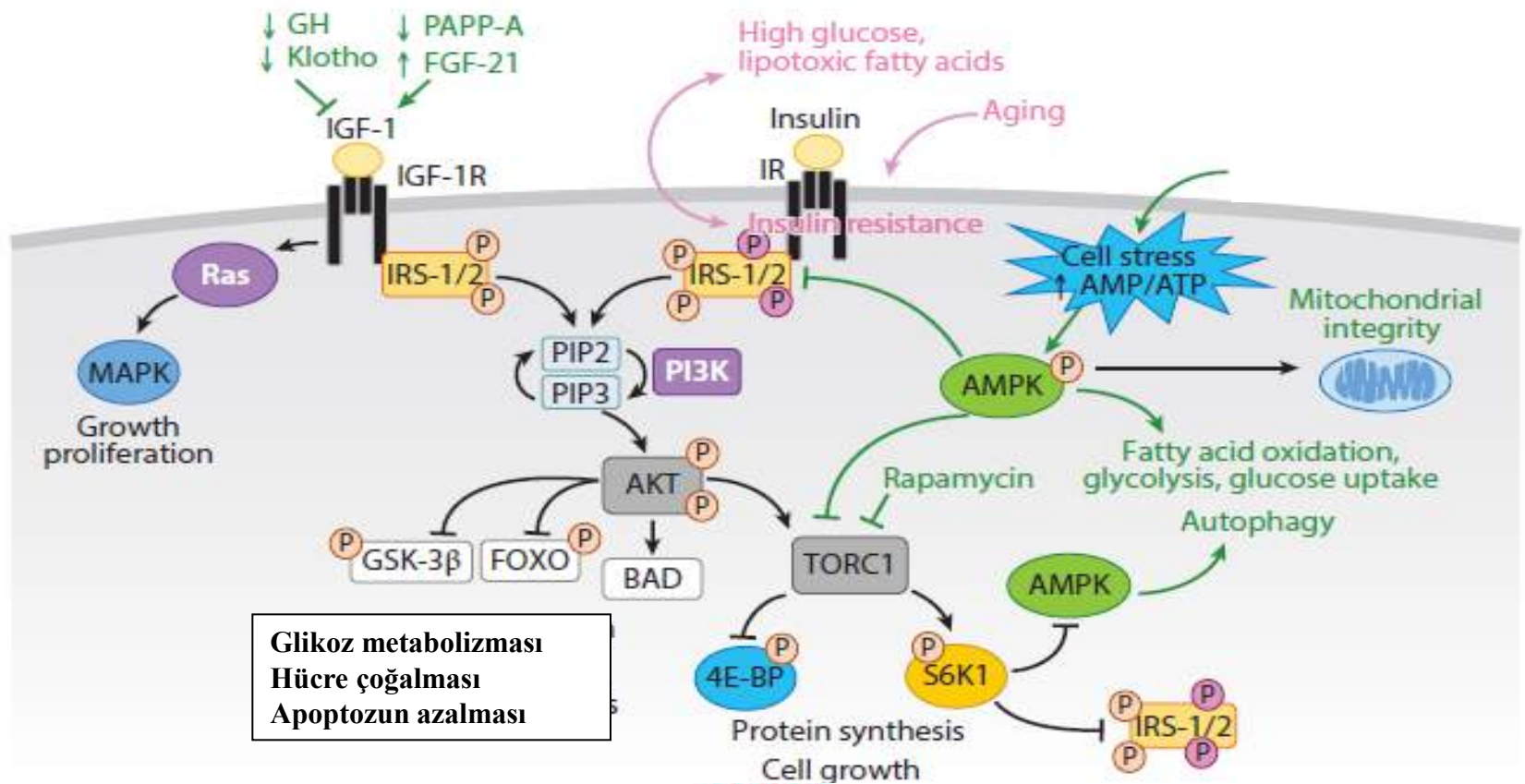
İnsülin direnci

Yaşla ilişkili reseptör ve postreseptör defekt
İnsülin aracılıklı tüm vücut glikoz oksidasyonu azalır

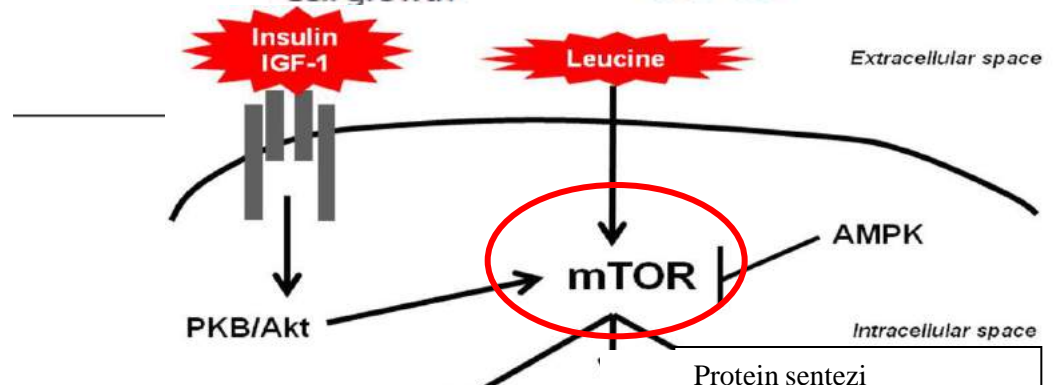
İnsülin direnci yaşla ilişkili hastalıklar için belirleyici midir?

Glikoz metabolizması
 Hücre çoğalması
 Apoptozun azalması

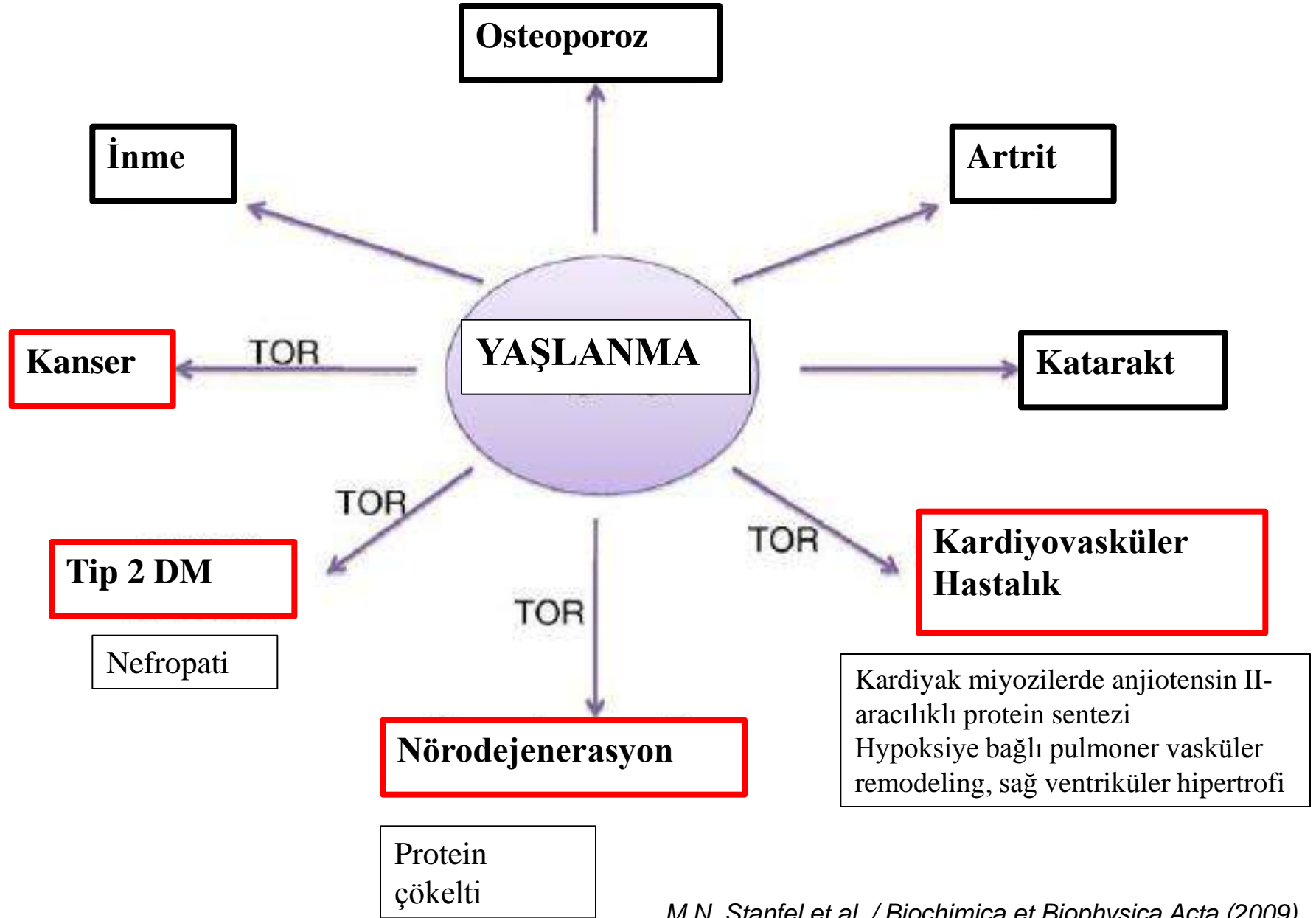

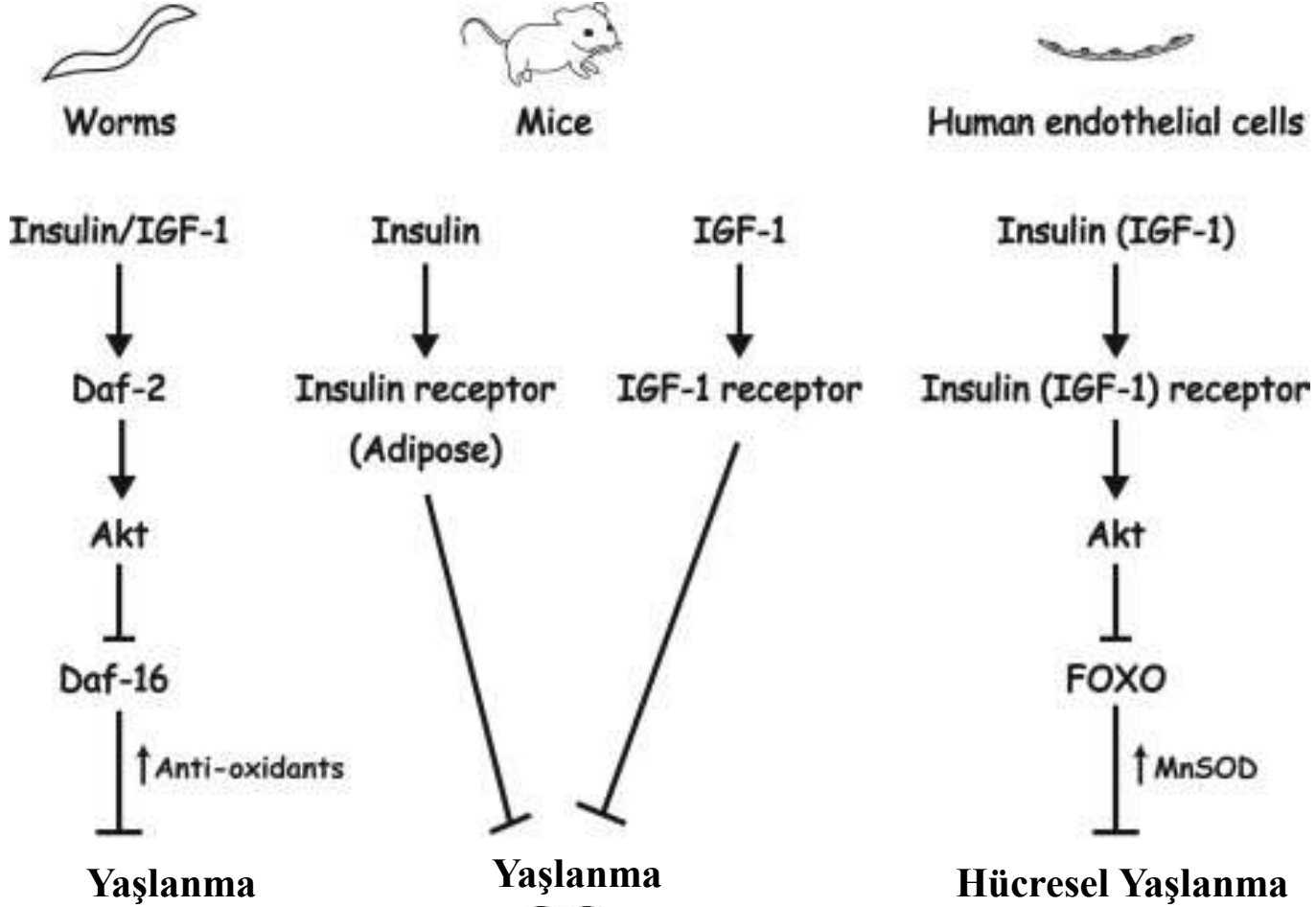
Annu. Rev. Biochem. 2016. 85:35-64

DNA sentezi, Protein sentezi,
 Adipogenez, Termogenez
YAŞLANMA

Protein sentezi
 Lipid sentezi
 Enerji metabolizması
 Otofajik blok
 Lizozom biyogenez blokajı

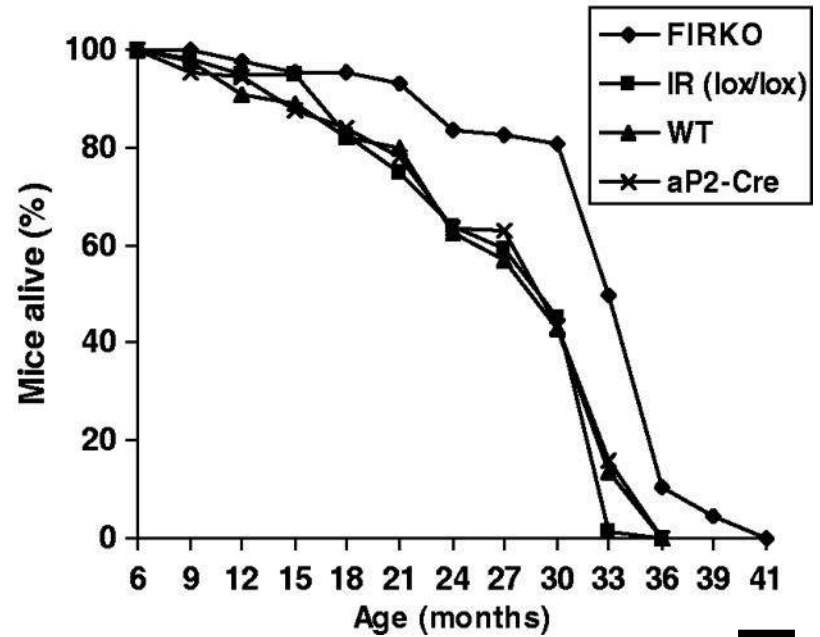
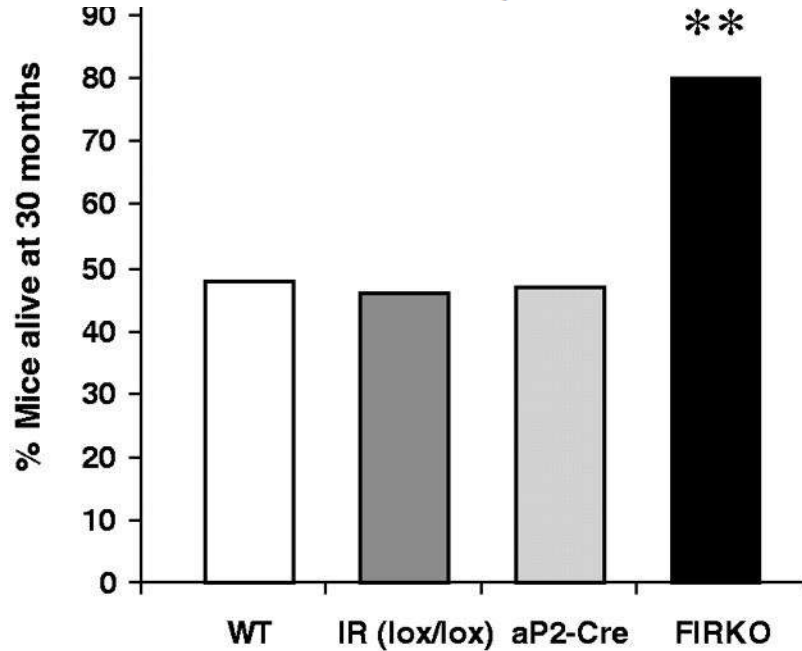

AZALMIŞ İnsülin/IGF-1 (insülin-benzeri büyüme faktörü 1) sinyal yolağı YAŞAM SÜRESİNİ ARTTIRIR

Komuro et al, Vascular Cell Senescence: Contribution to Atherosclerosis

Extended Longevity in Mice Lacking the Insulin Receptor in Adipose Tissue

Matthias Blüher,¹ Barbara B. Kahn,² C. Ronald Kahn^{1*}

YAŞAM SÜRESİ %18 ARTAR

Matthias Blüher et al. Science 2003;299:572-574

Yağ kitesi

Yaşla ilişkili obezite

Metabolik değişiklikler

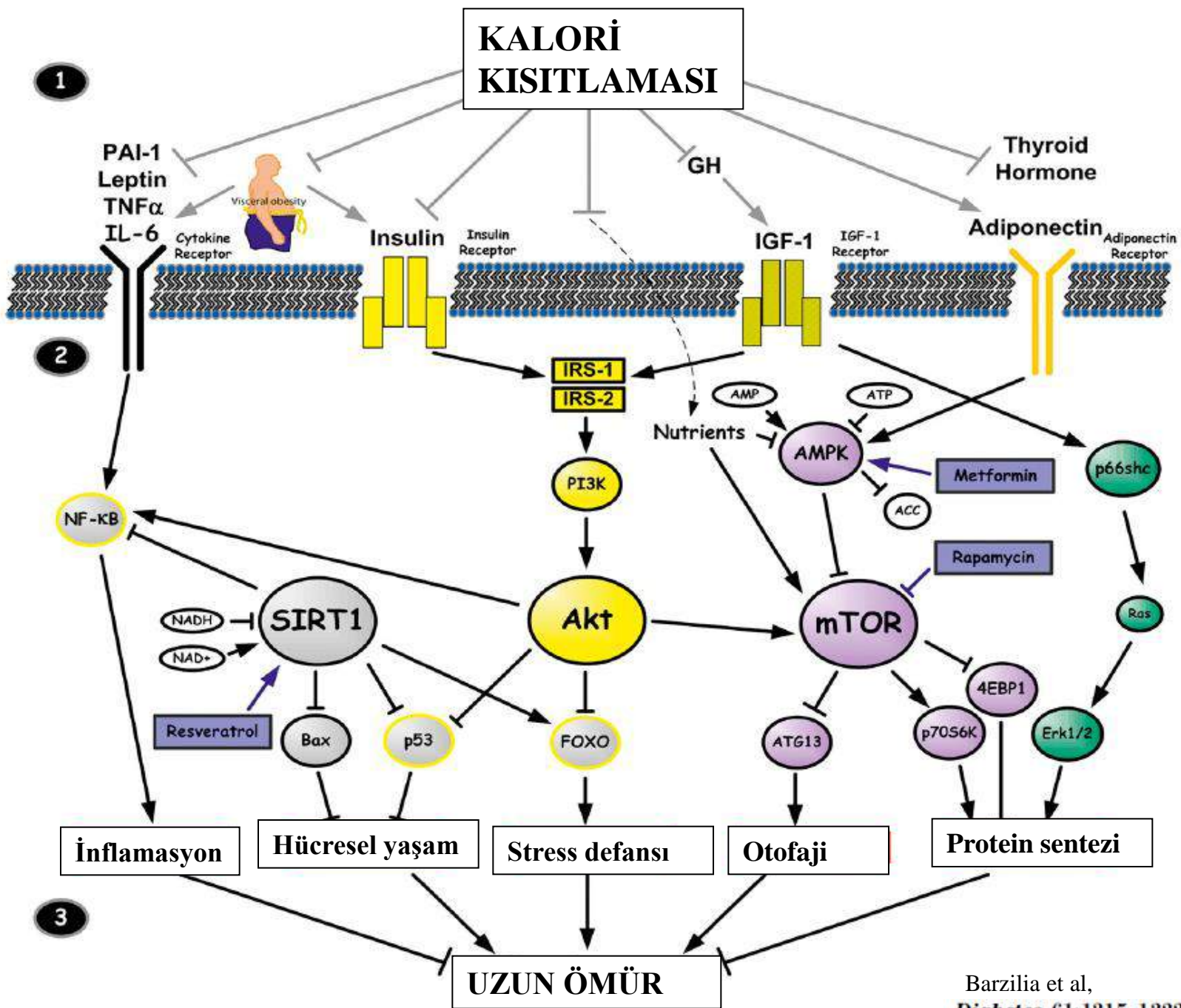
Insulin/IGF-1 yolak

Serbest radikal birikimi

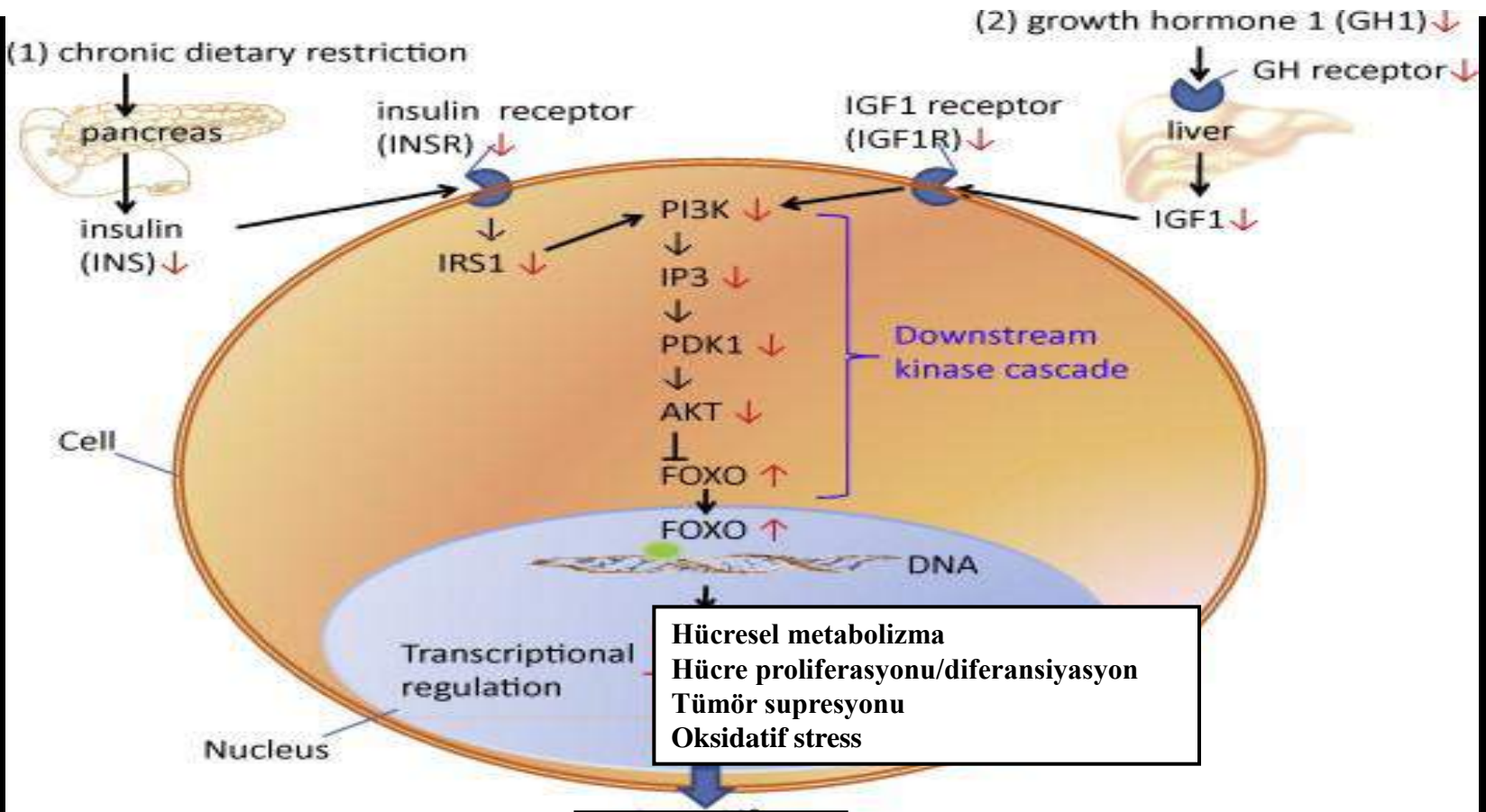

Yağ doku insülin reseptör knock out yapılmış fare (FIRKO) ve yüzyıllıkların karşılaştırılması

Parameter	FIRKO mice (versus controls)	Centenarians (versus younger subjects)
Body mass index	↓	↓
Body fat content	↓	↓
WHR	NA	↓
Insulin sensitivity	↑	↑
Fasting plasma insulin	↓	↓
Plasma triglycerides	→	
Plasma LDL cholesterol	NA	↓
Plasma HDL cholesterol	NA	↑
Plasma FFA	→	↓
Plasma Leptin	↑	↑ (→)
Plasma IGF-1	→	↓

Uzunömür

Hafıza/öğrenme
Kas kitlesi
Mitokondrial fonk.
İnsülin duyarlılığı

Kanser
Renal hastalık
Otoimmün hastalık
Alzheimer hastalığı
Ateroskleroz
Sarkopenia

Yaşam süresi artışı

Beneficial health effects

Diet
kısıtlaması

Mutasyon/
ilaç

Dietary
restriction

Mutations/
drugs

Yeast

3-fold

10-fold
(with starvation/
DR)

Extended
reproductive
period

Extended reproductive
period, decreased DNA
damage/mutations

Worms

2- to 3-fold

10-fold

Resistance to
misexpressed toxic
proteins

Extended motility
Resistance to mis-
expressed toxic proteins
and germ-line cancer

Flies

2-fold

60–70%

None reported

Resistance to
bacterial infection,
extended ability to fly

Mice

30–50%

30–50%
(~100% in
combination
with DR)

Protection against
cancer, diabetes,
atherosclerosis, cardio-
myopathy, autoimmune,
kidney, and respiratory
diseases; reduced
neurodegeneration

Reduced tumor
incidence; protection
against age-dependent
cognitive decline, cardio-
myopathy, fatty liver and
renal lesions. Extended
insulin sensitivity

Monkeys

**Trend
noted**

**Not
tested**

Prevention of obesity;
protection against
diabetes, cancer, and
cardiovascular disease

**Not
tested**

Humans

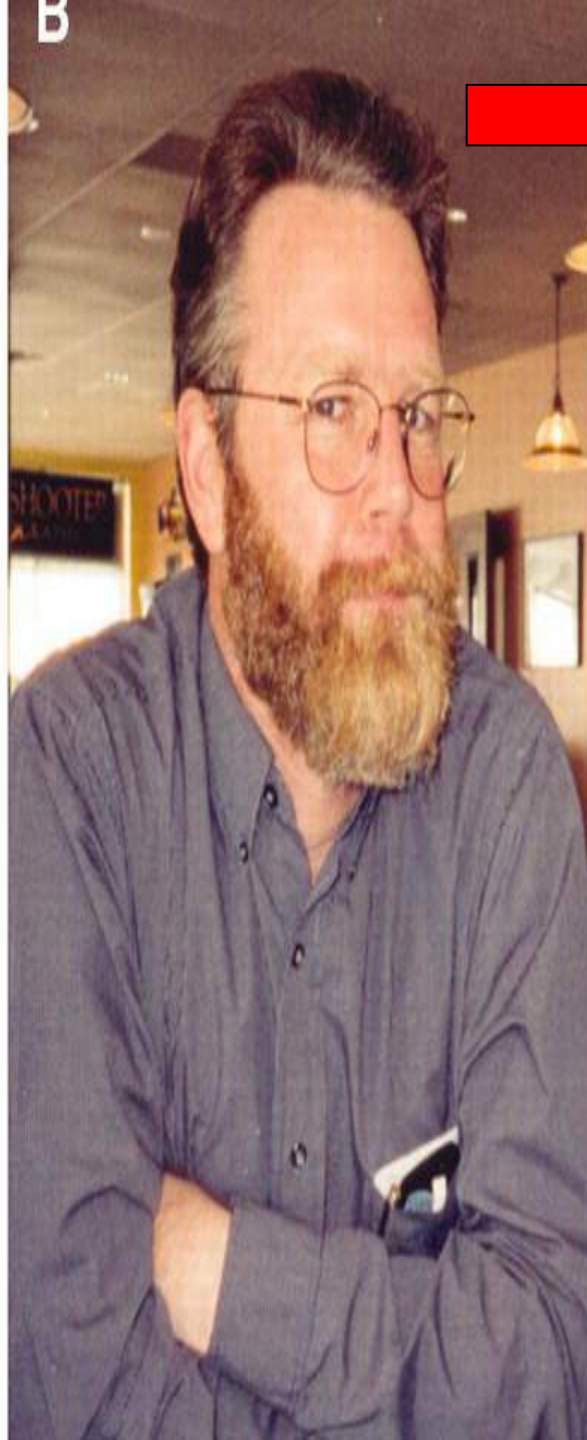
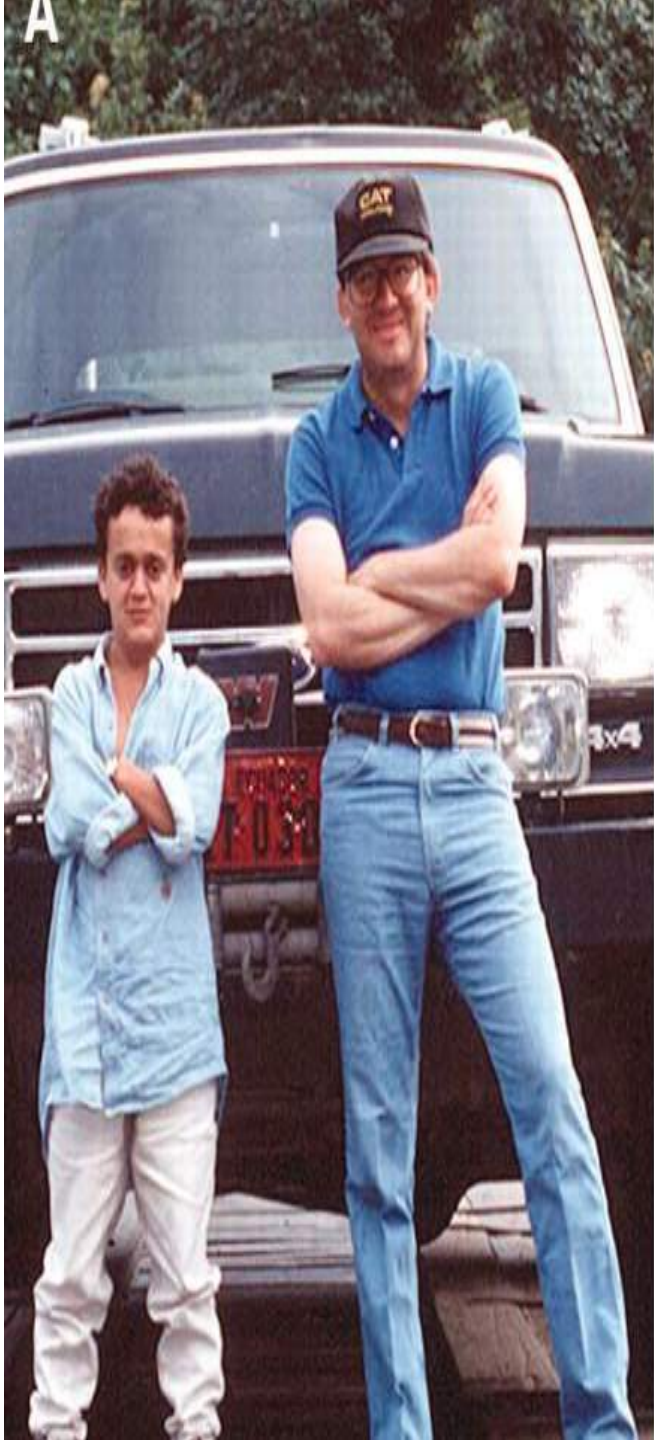
d **?** ed

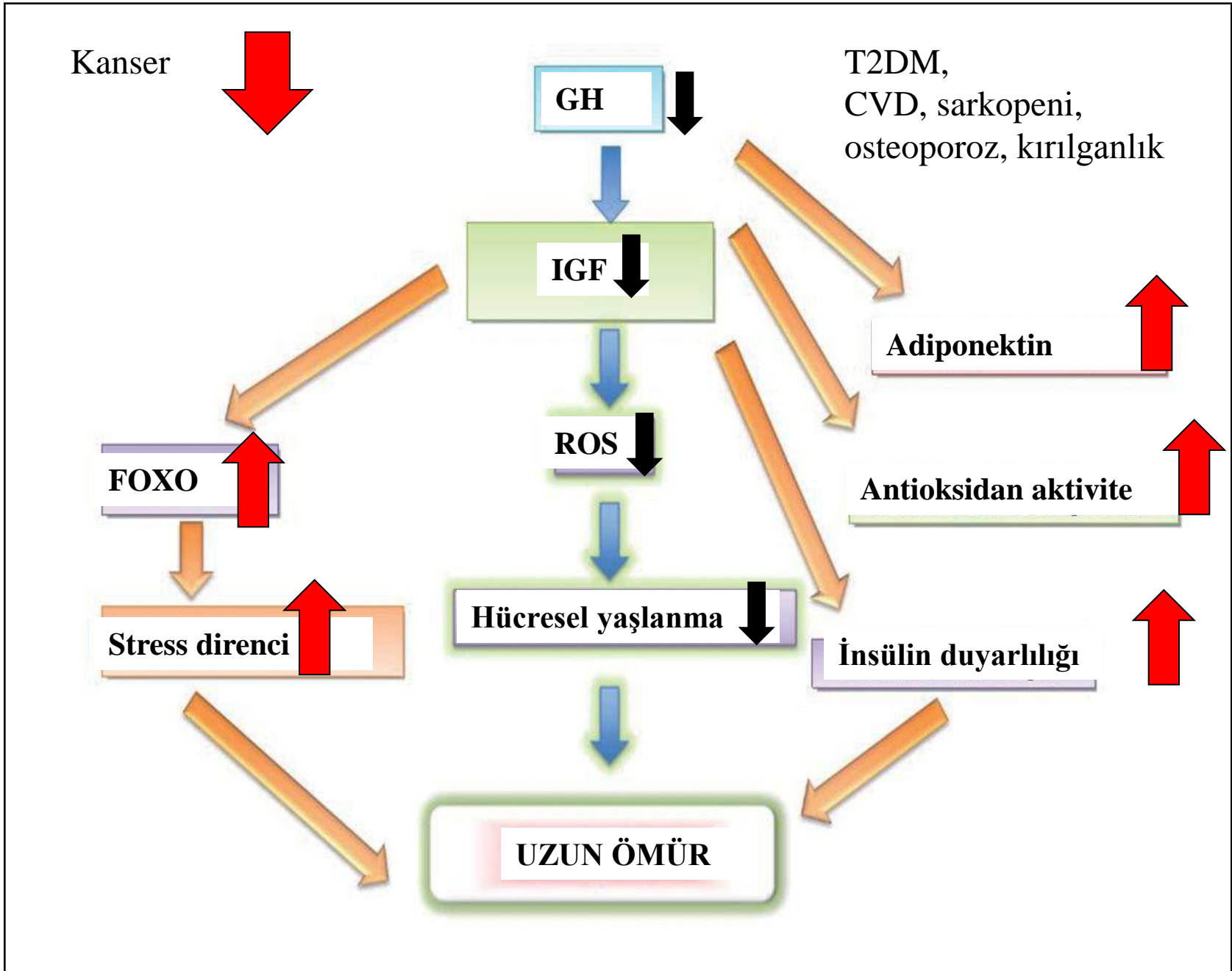
**Not
determined**
(GHR-deficient
subjects reach
old age)

Prevention of obesity,
diabetes, hypertension
Reduced risk factors
for cancer and
cardiovascular disease

Possible reduction
in cancer and
diabetes

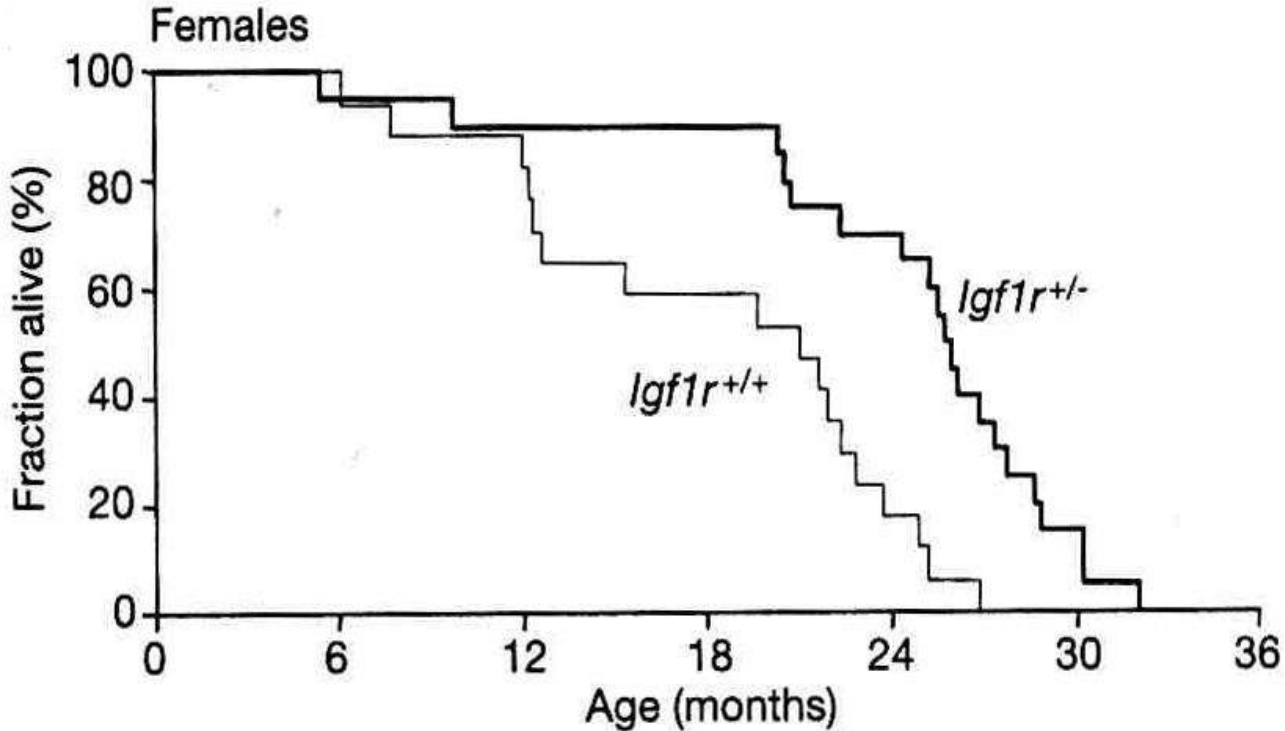

Farede IGF-1 reseptör yaşam süresini düzenler

IGF-1 reseptör gen delesyonu için heterozigot fare

Oksidatif stresse direnç

Yaşam süresi artmıştır (33% dişide, erkeklerde değişiklik yok)

İnsülin reseptörü

olfaktor bulbus
hipotalamus
serebral korteks
serebellum
hippocampus

İnsülin etkisi
-insülin
reseptörü

Düşük molekül ağırlıkta
Yüksek insülinde reseptör
downregülasyon yok

IGF1-R

Korteks,
hippocampus
talamus

Hızlanmış yaşlanma:

obezite

↑ İnsülin direnci

↓ Adiponektin

↑ Kronik inflamasyon

**Glikoz
metabolizması**

Gecikmiş yaşlanma:

uzun yaşam

↑ İnsülin duyarlılığı

↑ Adiponektin

↓ Kronik inflamasyon

Fizyolojik insülin etkileri

HIPOKAMPUS

Kognitif düzenleme

Öğrenme ve hatırlama

Sinaptik plastisite

Sinaps yoğunluğu

İnsülin etkisi

Hippocampus cortex

Hypothalamus

Metabolik düzenleme

Yiyecek alımı

Vücut ağırlığı

Enerji kullanımı

Hepatik glikoz üretimi

HIPO TALAMUS

Insulin

IR

α Subunits

β Subunits

IRS

Ras/Raf^P

MEK^P

MAPK^P

ERK^P

MAP kinase cascade

PI3K^P

PDK1^P

AKT^P

GS3K^P

FOXO1^P

PI3 kinase pathway

↑ Öğrenme ve hatırlama

↑ plastisite

Kognitif düzenleme

Yiyecek alımı

Hepatik glikoz üretimi

Metabolik düzenleme

Hiperinsülinemi

(1) Yüksek insülinle nöronların toksinlere duyarlılığı ↑

(2) İnsülinin beyine transportu ↓

(3) *Tau* hiperfosfarilasyonu ↑

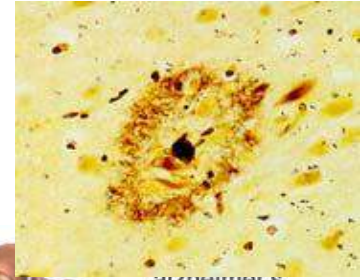
(4) β -Amiloid sekresyonu artar, klirensi ↓

β -Amiloid ve insülin—>insülin parçalayıcı enzim

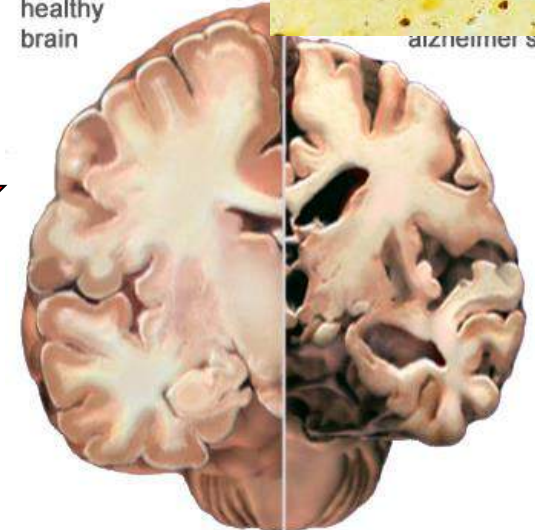
(5) Beyinde lokalize hipoglisemik durum

(6) Nörotransmitter (**dopamin, asetilkolin, norepinefrin**) ↓

(7) N-metil-D-aspartat (NMDA) reseptör regülasyonu bozulur

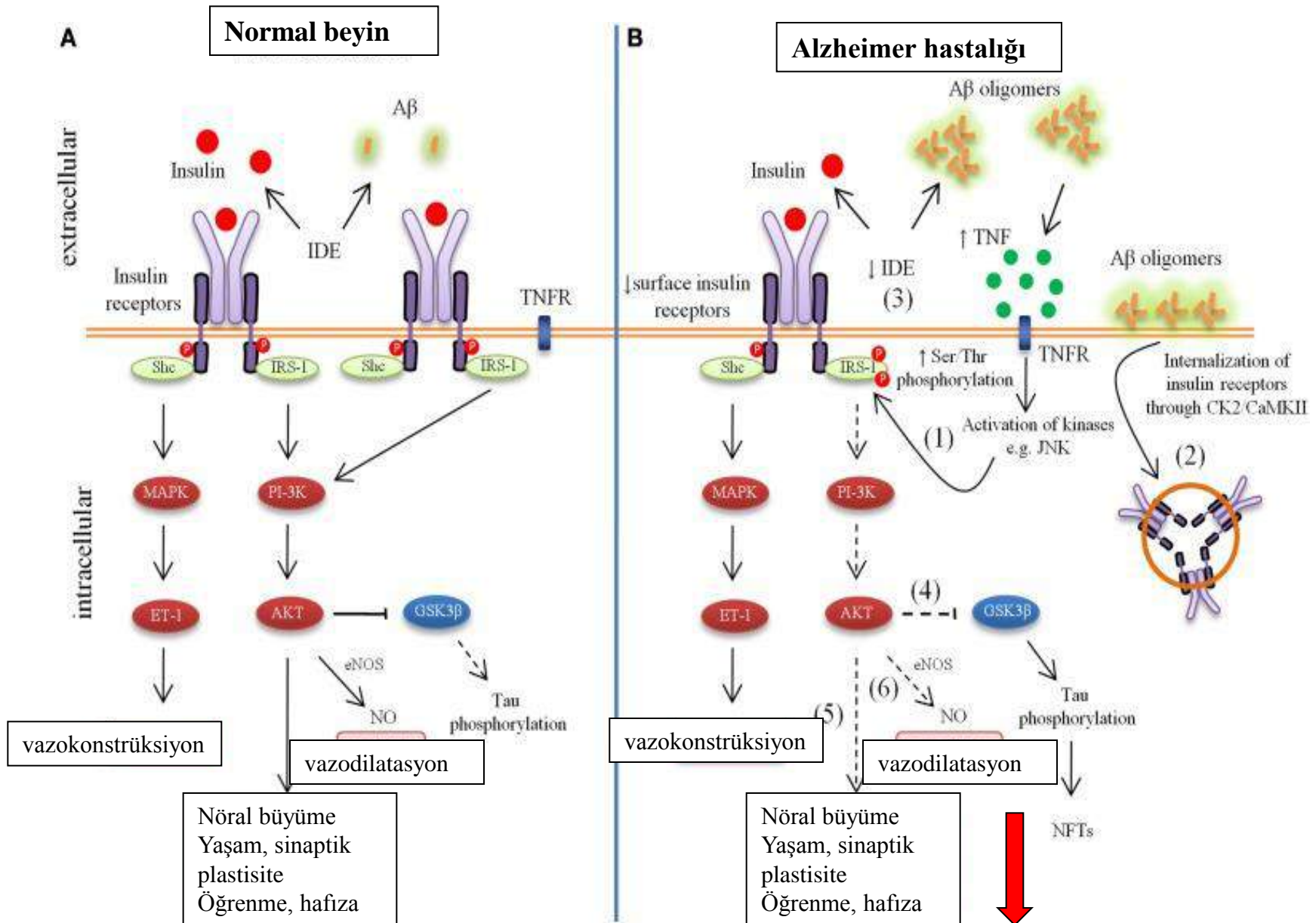

healthy
brain

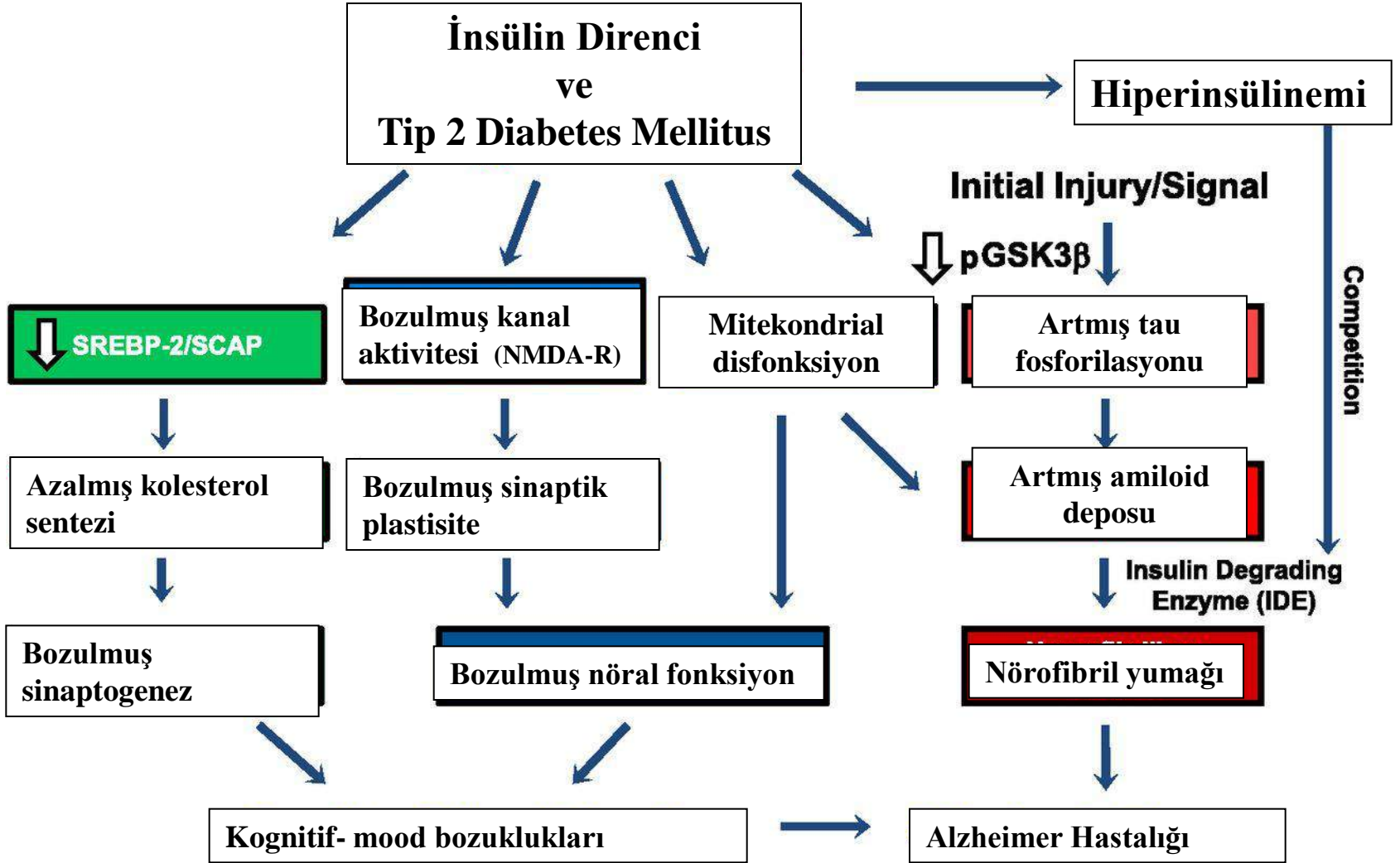

Figlewicz et al, 1993, (Bingham et al, 2002

Skeberdis et al, Proc Natl Acad Sci U S A 2001

İnsülin direnci ve beyin

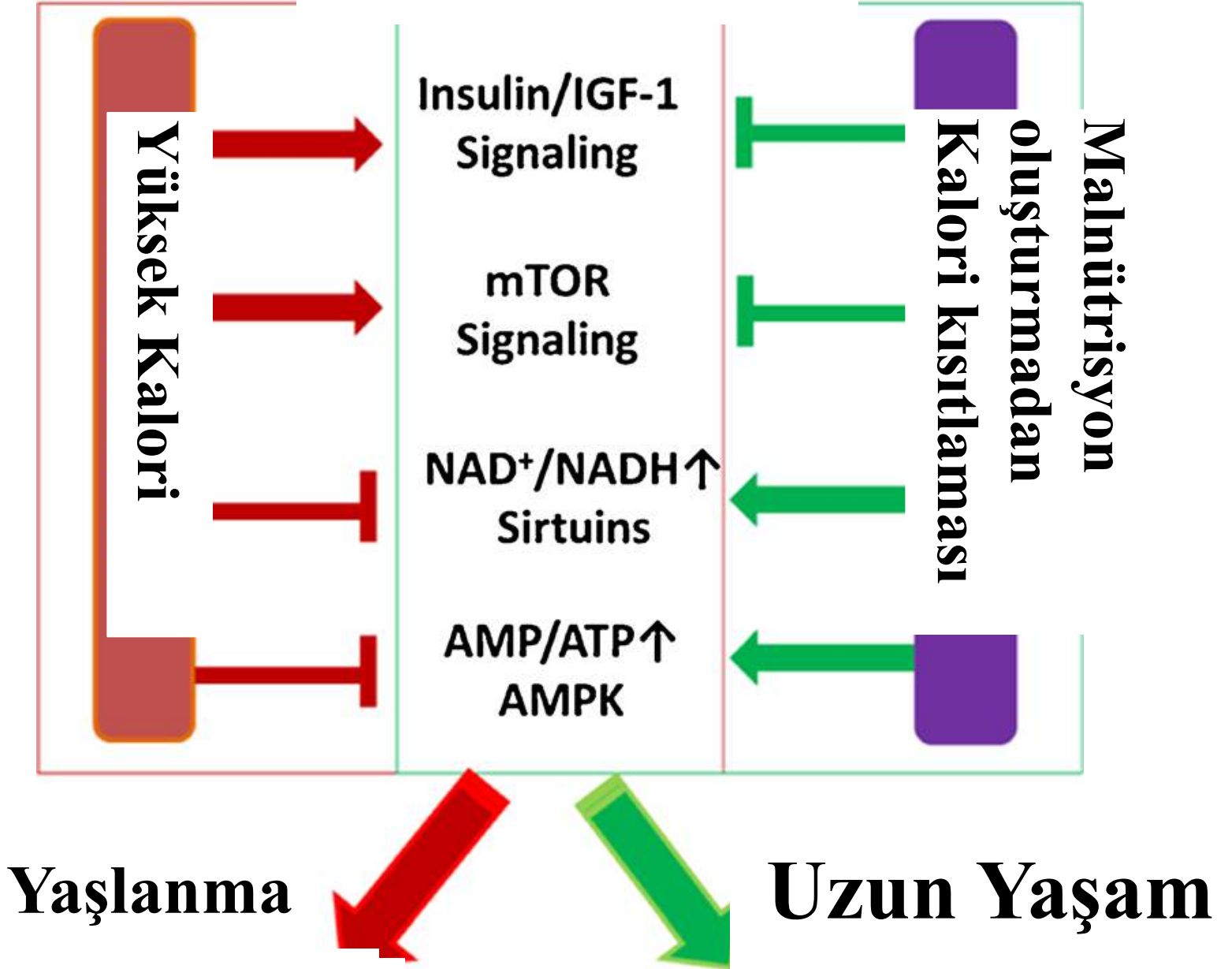

André Kleinridders et al. Diabetes 2014;63:2232-2243

LONG LIFE

Son söz

Yaşlanmayla → kanser, kardiyovasküler ve nörodejeneratif hastalık riski artar

İnsülin direnci yaşlanmayla ilişkili hastalıkların gelişimini kolaylaştırır

Hiperinsülinemi → tau fosforilasyonu artar

İnsülin/IGF-1 sinyal yolağının aktivasyonunun artması yaşam süresinin kısalmasıyla ilişkidir

Malnütrisyon oluşturmada kalori kısıtlaması uzun ömürle ilişkili- insan çalışmaları ?

Teşekkürler

Mme Jeanne Calment,
1998 yılında
öldüğünde, yaşı 122

